

JULBREV FRÅN LEVANDE KUST

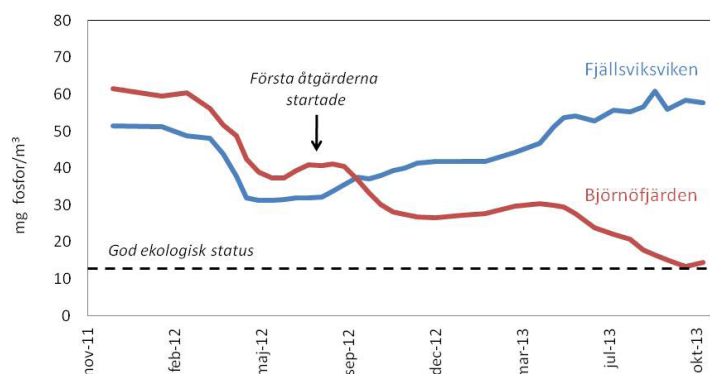
DECEMBER 2013

Nu är det drygt två år sedan BalticSea2020 startade demonstrationsprojektet Levande kust i Björnöfjärden (Säbyviken, Björnöfjärden och Torpe-Infjärden). Målsättningen för projektet är att få bort övergödningen och återfå den vattenkvalitet och de fiskbestånd som fanns i viken i början på 1900-talet. Sedan starten har många åtgärder genomförts, medan flera fortfarande pågår. I detta julbrev sammanfattar vi resultaten av åtgärderna fram till idag och tittar framåt på de utmaningar som återstår!

Näringsläckaget från bottenarna har upphört

Björnöfjärden har varit kraftigt övergödd under många årtionden, främst till följd av näringsläckage (fosfor och kväve) från enskilda avlopp och odlad mark, näring som också lagrats in och sedan läckt ut från vikens botten sediment. Detta läckage har åtgärdats och fosforhalterna i Björnöfjärden är nu mycket lägre än i vår referensvik Fjällsviksviken, och motsvarar de halter och siktdjup i vattnet som rådde i mitten på förra seklet (Figur 1).

Figur 1. Fosforhalter i Björnöfjärden (Röd) och i referensviken Fjällsviksviken (Blå).

Tillförseln av näring från land stängs successivt av

För att behålla fjärdens goda vattenkvalitet och för att växter och djur i Björnöfjärden ska hinna återhämta sig, är det jätteviktigt att näringstillförseln av fosfor och kväve från land minimeras. En rad åtgärder för att minimera detta läckage är redan färdiga, och en del pågår.

- Säby gårds åkrar har strukturralkats under hösten för att minska näringsläckaget och öka grödornas tillväxt.
- I oktober blev två sedimentationsdammar med kalkfilter färdiga. De fångar upp den näring som trots strukturralkningen läcker från åkermarken.
- Eftersom Björnö naturreservat har tusentals besökare varje år installerades slutna tankar till Björnös torrdass i somras. Nu kan latrin transporteras bort från området i stället för att läcka till fjärden.
- Under 2014 uppgraderar Säby säteri sitt avlopp så att det blir en mycket bättre rening.
- Omkring 50 fastigheter har förbättrat eller är på gång att förbättra sina avlopp. Det kommer minska näringsläckaget till fjärden.

BalticSea2020

Foto: Fredrik Söderholm

Emil Rydin, projektledare för Levande kust, tar vattenprover för att se hur mycket näring som kommer till Björnöfjärden via diken. På bilden till höger ser vi också Mia Arvidsson från Naturvatten.

Mera gäddor och blåstång!

- I Säbyvikens norra ände byggs en våtmark där vikens gäddor förhoppningsvis ska trivas att leka, och där gäddynglen tryggt kan växa till sig under sina första månader i livet. Ett starkt gäddbestånd hjälper till att hålla övergödningen i schack.
- Tidigare var blåstång vanlig i Björnöfjärden. För att återfå en naturlig bottenvegetation pågår försök med att plantera in bland annat blåstång.

Gemensamma utmaningar under 2014

Även om vi fram till idag uppnått mycket goda resultat så återstår några utmaningar för att Björnöfjärden ska återhämta sig fullt ut och fortsätta vara frisk en lång tid framöver.

Toalettavfall innehåller nästan all näring från ett hushåll. Avloppslösningar där urin och latrin släpps ut i marken är därför inte lämpligt runt Björnöfjärden eftersom jordlagen är tunna och det är nära till vattnet. Näringen stannar inte kvar, utan läcker ut till viken och även till grundvattnet, och bidrar till övergödning och dåligt dricksvatten.

Även om de flesta hus runt fjärden har bra avlopp, som varken övergöder fjärden eller förstör det gemensamma dricks-vattnet, var det vid årets början nästan 200 avlopp som behövde förbättras.

Under 2013 har BalticSea2020 erbjudit VA-rådgivning och subventioner till fastighetsägare som vill förbättra sina avlopp. Hittills har drygt 50 av er tagit del av erbjudandet – Tack för er viktiga insats!

För att Björnöfjärdens goda vattenkvalité ska bestå behöver vi stoppa läckaget från återstående 150 avlopp i området. Därför har BalticSea2020 förlängt erbjudandet om stöd och subventioner fram till den 1 juli 2014. Det är viktigt att alla tar ansvar för sitt avlopp. Du kan läsa mer om detta i den bifogade foldern!

För dig som har torrtoalett planerar BalticSea2020 att tillsammans med Värmdö kommun, under vårvintern bygga en latrintömningsstation i området där du kan tömma din urin och latrin istället för att kompostera den på tomten, och undvika att övergöda din fjärd.

Vi på BalticSea2020 vill önska er en riktigt **God Jul och Gott Nytt År** och samtidigt tacka för allt stöd och all hjälp vi har fått av er boende!

Vi vill rikta ett särskilt tack till alla er som har förbättrat era avlopp!

Ni har gjort en viktig insats för er fjärd!

Vänliga hälsningar,

BalticSea2020